

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΠΟΙΗΤΩΝ

ΤΑ ΑΣΤΕΙΑ ΤΟΥ ΣΑΙΞΠΗΡ ΚΑΙ Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ

Τὸ πᾶθημα τοῦ ἠδαιοῦ Μπούμπας. Ἡ μυστηριώδης ἐρωτευμένη κορίτ. Ὁ Γουλιέλμος ἐ... Κατακτητής! Τὸ ἐπιτύμβιο τοῦ φιλαργύρου σερ Κόμπ. Ἡ διαθήκη τοῦ Σαίξπηρ. Ἡ τελευταῖες στιγμὲς τῆς ζωῆς του, κτλ. κτλ.

ΧΟΥΜΕ διηγηθῆ καὶ ἄλλοτε διάφορα περιστατικά τῆς ζωῆς τοῦ μεγαλειότερου ποιητοῦ τῶν νεωτέρων χρόνων, τοῦ Σαίξπηρ, ἀπ' τὰ ὁποῖα φαίνεται τὸ τοιμηθὸ καὶ σατυρικό πνεῦμα του. Ὡς τὸ τέλος τῆς ζωῆς του, ὁ Σαίξπηρ ἀρροσζόταν νὰ περιόξῃ τοὺς φίλους του, μὲ διάφορα ἀστεία. Πολλὰ εἶνε τὰ σχετικά ἐπεισόδια ποὺ διηγούνται οἱ χρονικογράφοι τῆς ἐποχῆς του καὶ μεταξὺ τῶν ἄλλων ὁ φίλος τοῦ Σαίξπηρ, Τούλει, ὁ ὁποῖος διηγεῖται τὸ παρακάτω περιστατικό, τοῦ ὁποῖου ἔφηξε μάρτυς:

«Ἐνα βράδυ, μόλις εἶχε τελειώσει ἡ παράσταση τοῦ «Ριχάρδος Γ'», τῆς τραγωδίας τοῦ Σαίξπηρ, καὶ βοιοζόμον ἀκόμα ἀπάνω στὴ σκηνὴ μὲ μερικὸν συναδέλφους μου, εἶδα ἕναν ἄγνωστο νὰ πλησιάσῃ χορὰ τὸν Μπούμπας, ὁ ὁποῖος ἐκεῖνο τὸ βράδυ εἶχε ἔποδοντῆ μὲ ἀνάνταστῆ, ὅπως πάντοτε, ἐπιτυχία τὸ κυριότερο πρόσωπο τοῦ ἔθρου, καὶ νὰ τοῦ ὁρῆσῃ μὴ συνέντευξῆ. Φαίνεται πὸς κάποιον νεαρὰ κορίτ, τῆς ὁποῖας ὁ σὺζυγος ἀπουσίαζε ἐκείνης τῆς ἡμέρας, εἶχε ἐρωτηθῆ τρελλὰ τὸν Μπούμπας, τὸν διάσημο ἠθοποιο, ποὺ μεσοφανοῦσε τότε στὸ θέατρο τοῦ «Σαίξπηρ» τοῦ Λονδίνου, καὶ ἐπιθυμοῦσε νὰ τὸν γνωρίσῃ καλύτερα. Ὁ ἀπεσταλμένος τῆς ἐρωτημένης κορίτ, ἔλεγε στὸν Μπούμπας νὰ πάῃ χωρὶς ἄλλο, τὸ ἴδιο ἐκεῖνο βράδυ, στὴς ἑννιά, στὸ σπίτι τῆς κορίτ καὶ τὸν συμβούλευε, γιὰ νὰ καταλάβῃ ἡ κορίτ πὸς ἦταν αὐτός, νὰ μεταχειρισθῆ ὡς σύνθημα τὴ λέξις «Ριχάρδος Γ'».

»Ὁ Μπούμπας, ζολακενιμένος, ἔποσζέθη καὶ πὸς θὰ πῆγαινε χωρὶς ἄλλο. Ἀλλὰ δὲν εἶχε ἀντιληθῆ τὸν Σαίξπηρ ὁ ὁποῖος, χορμιμένος πίσω ἀπὸ μὴ χορμίνα τὸν παροσκηλῶν, εἶχε ἀκούσει ὄλον αὐτὸν τὸν διάλογο. Ὁ ποητὸς ποιητῆς προσποῦθη καὶ δὲν ἤξερε τίποτα, καὶ θέλοντας νὰ περιόξῃ, κατὰ τὴ συνήθειά του, τὸν φίλο τοῦ Μπούμπας, πῆγε πρὶν ἀπὸ τὴν ὄρισμένη ὥρα στὸ σπίτι τῆς κορίτ, χτύπησε τὴν πόρτα καὶ ἠρώθηκε τὸ σύνθημα «Ριχάρδος Γ'». Ἡ πόρτα ἀνοῖξε ἀμέσως, καὶ μὲσα στὸ μισοσκόταδο, ἡ κορίτ δὲν ἀντιληθῆ ἀμέσως τὴν ἀτάτη ποὺ εἶχε γίνε ἐξ ἑαυτοῦ τῆς. Σὲ λίγο, ὅταν ἡ κορίτ καταλάβῃ τὸ λάθος τῆς, ἔμεινε κατὰλήρητη μπροστὰ στὴν τὴσῆ ἀνάθεμα. Κατόπιν ὄμως, ἐπειδὴ ὁ Σαίξπηρ ἦταν ἀγαπητὸς στὴν Ἀγγλικὴ κοινότητα καὶ ὁ πόσιος θαύμαζε ἐξαιρετικά τὸν μεγάλο ἔθνικό ποιητῆ του, ἡ κορίτ ὄχι μόνον τὸν συγώρησε γιὰ τὸ θάσος του, ἀλλὰ καὶ γέλασε μὲ τὴν καρδιά τῆς γιὰ τὸ παιχνίδι ποὺ εἶχε σκαρώσει εἰς ἑαυτοῦ τοῦ φίλου του, καὶ ἐπὶ πλέον ζολακενιτῆζε ἐξαιρετικά γιὰ τὴν τιμὴ ποὺ τῆς ἔκανε ὁ διάσημος συγγραφεὺς. Ἔτσι ἡ κορίτ λησιόνησε πολὺ γρηγορὰ τὸν ἔρωτά τῆς γιὰ τὸν Μπούμπας, μὲσα στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ ἀντικαταστάτου του, τοῦ Σαίξπηρ.

»Ὁτόσσο, στὴν προσδιορισμένη ὥρα, στὴς ἑννιά, ὁ Μπούμπας ἔφθασε μπροστὰ στὸ σπίτι τῆς κορίτ καὶ χτύπησε τὴν πόρτα. Ὁ Σαίξπηρ τότε, ζήτησε ἀπὸ τὴ νέα φίλη του τὴν ἀδεία νὰ πάῃ ν' ἀνοῖξῃ ὁ ἴδιος.

- Ποῖος εἶνε; ρώτησε ὁ ποιητῆς.
- Ριχάρδος Γ', ἀπάντησε ὁ Μπούμπας.
- Ἡ θέσις κατελήρηθη! εἶπε ὁ Σαίξπηρ, ποὺ μὲ κόπο συγγραφοῦσε τὰ γέλια του.
- Μὰ ἀφοῦ εἶμαι ὁ Ριχάρδος Γ'! φώναξε ὁ Μπούμπας, δισραστημένος.
- Ἔ, καλὰ!... Καὶ τί μ' αὐτό; ἀπάντησε ὁ Σαίξπηρ. Ἐγὼ εἶμαι... ὁ Γουλιέλμος ὁ Κατακτητής!...

***
»Ἐφθασε ὄμως μὴ μὲρα, ποὺ ὁ Σαίξπηρ, χορτασμένος ἀπὸ τιμὲς καὶ δόξες, χορτασμένος ἀπὸ τὴν πολιτάραχη ζωὴ τῆς πρωτεύουσας, θέλησε νὰ ἀναπαυθῆ, καὶ πῆγε νὰ ἐγκατασταθῆ στὴ γενετήρα του, τὸ Στράτφορντ. Ἀλλὰ καὶ ἐκεῖ ὁ ποιητῆς ἐξαικολουθοῦσε νὰ δέχεται ὄσους ἤθελαν νὰ τὸν ἴδωσι, καὶ τὸ σπίτι του ἦταν πάντοτε ἀνοικτὸ γιὰ τοὺς φίλους του.

Μὲ τὸ σατυρικό πνεῦμα ποὺ τὸν διέκρινε, ὁ Σαίξπηρ δὲν ἔπαισε ὡς τὸ τέλος τῆς ζωῆς του νὰ περιόξῃ γνωστούς καὶ ἀγνωστούς, σὲ καθὲ εἰκαιρία ποὺ τοῦ παροσκαζόταν.

Ὅταν ὁ Σαίξπηρ ἐγκαταστάθηκε στὸ Στράτφορντ, ἀνάεως τῆς παλῆς φιλιῆς του μὲ διαφόρους εὐπατρίδας τῆς περιφερείας ἐκείνης. Μεταξὺ αὐτῶν ἦταν καὶ ὁ σερ Κόμπ, ἕνας εὐπατρίδης, παιγνοστος στὸν

τόπο, ὄχι τόσο γιὰ τὸ αὐτήματα πλοῦτη του ἀλλὰ καὶ γιὰ τὴ φοβερὴ φιλοζωητικότητα του. Ἦταν ἕνας ἀπαίσιος τοκογλύφος, ποὺ τυραννοῦσε ἀδιάκοπα, πτωσίους καὶ φτωχοὺς.

Διηγούνται πὸς κάποτε ὁ σερ Κόμπ, ἔτυχε νὰ βροῖσεται σὲ μὴ σανααστροφῆ, στὴν ὁποῖα ἦταν καὶ ὁ Σαίξπηρ. Ὅλοι εἶχαν ἐξαιρετικὰ κέρει ἐκεῖνο τὸ βράδυ. Σὲ μὴ σιγμῆ λοιπὸν ποὺ ἡ εὐθιχη παρὰ ἄρχισε νὰ συζητῆ γιὰ τὸ θάνατο καὶ τὴ μνήμη τῶν νεκρῶν, ὁ σερ Κόμπ εἶπε, πὸς θὰ θεωροῦσε τὸν ἑαυτὸ του εὐτιχομένο, ἀν ὁ Σαίξπηρ, ὡς φίλος του, ἔγραφε μερικὸς στίχοις ἐπάνω στὸν τάφο του, στοὺς ὁποῖους θὰ μνημόνευε τῆς ἀρετῆς του.

—Σὰς δίνο τὸν λόγο μου, φίλε μου, ἀπάντησε ὁ Σαίξπηρ μὲ προθυμία, πὸς θὰ ἐκτελέσω τὴν ἐπιθυμία σας, ἀν τύχει καὶ πεθάνετε πρὶν ἀπὸ μὲνα.

—Σὰς εὐχαριστῶ, ἀπάντησε ὁ σερ Κόμπ, μὲ λυπεὶ ὄμως ἡ σκέψη πὸς δὲν θὰ λάβω τὴν εὐχαριστήρια ν' ἀκούσω τοὺς στίχοις σας, ἀπὸ καὶ νὰ διαβάσω τὴν ἐπιτάφιό μου...

—Θέλετε νὰ πῆτε, πὸς θὰ σὰς ἔκανε εὐχαριστήριον νὰ γάνω ἀπὸ τὸ ὄρα τὴν ἐπιτάφιό σας!...

—Αὐτὴ εἶνε ἡ ἀλήθεια, φίλε μου. Τί ὄφελει νὰ ἔχη κανεὶς ἀγαθὰ, ἀν δὲν μπορεῖ νὰ τὰ ἀπολαύσῃ!

Τότε ἡ σκέψις νὰ περιόξῃ ἕναν ἀνθρωπο ποὺ διακρινόταν γιὰ τὴν φιλαργυρία του, ζέντρισε τὸ σατυρικό πνεῦμα τοῦ ποιητοῦ.

—Ἀφοῦ εἶνε ἔτσι, φώναξε ὁ Σαίξπηρ, θὰ σὰς εὐχαριστήσω ἀμέσως.

Ὁ ποιητῆς στάθηκε μὴ σιγμῆ σκεπτικὸς ἔσπερα ἀληθγνῆζε εἰς στίχοις αὐτὰ περίοις:

Ἐθάθε κείται ὁ βασιλεὺς τῶν θαναιστῶν Παιγνοστος μὲ τ' ἄνομα «Δένα τῆς ἐκατόν». Ἦταν τοκογλύφος τρομερὸς ὁ μακαρίτης καὶ ἔργαζε ἀπὸ τὴ μύγα τὸ... λαρόδι τῆς!

Ὁ Βελζέβοὺλ ὡς ἦρθε νὰ τὸν πᾶρη, Κάποιος τοῦ λέει: Τί ζητᾶς στὸν τάφο αὐτοῦ; καὶ ἐκεῖνος ἀποκρίθηκε: Ἐπίοδν ἄλλο; Τὸν ζῶν ντὲ Κόμπ, τὸ φίλο μου τὸ λατρευτό!

Ὅταν ἀκούσε αὐτὴ τὴν πρωτότυπη ἐπιτάφιο εὐχαρηγῆ, ὄλη ἡ παρὰ ἐξαορδίστηκε ἀπὸ τὰ γέλια. Μονάχα ὁ σερ Κόμπ δὲν γέλασε. Ἀπεναντίας δισραστηρήθηκε μὲ τὸ πείσμα τοῦ φίλου του καὶ μὲ σγανάκτησι εἶπε στὸν Σαίξπηρ πὸς ἦταν τρομερὸ νὰ ἰδῆται κανεὶς ἕναν ἀνθρωπο καὶ στὸν τάφο του ἀκόμα.

—Μὰ, φίλε μου, εἶπε ὁ Σαίξπηρ, δὲν ἀντιλαμβάνεστε πὸς εἶν' ἕνας ἀστεϊσμός ἐξ ἐμῶν σους;

—Ναί, φώναξε μὲ θυμὸ ὁ εὐπατρίδης. Εἶνε ἀπὸ ἐκεῖνα τὰ ἀστεία ποὺ τὰ παίρνει ὁ ἀνευος καὶ τὰ μεταφέρει παντοῦ. Βέβαια, οἱ στίχοι αὐτοὶ δὲν θὰ γραφοῦν ἀπάνω στὸν τάφο μου, ἀλλὰ θὰ μείνουν, καὶ ὁ κόσμος θὰ ἀναρωτιέται μὲ ἀπορία, τί μῖσος ἔσπερε νὰ ἔχη γιὰ τοὺς ἐχθροὺς του, ὁ ἀνθρωπος ποὺ ἔγραψε γιὰ τοὺς φίλους του τέτοια πράγματα!

Ὁ Σαίξπηρ καὶ οἱ φίλοι του, μὲ κόπο κατόρθωσαν νὰ καθισχυράσων τὸν σερ Κόμπ καὶ νὰ τὸν πείσουν πὸς ἐπρόκειτο γιὰ ἕνα ἀπλο πείραγμα. Ἀλλὰ ὁ εὐπατρίδης εἶχε προ-

φθεύσει πολὺ καλὰ τὴν τύχη αὐτῶν τῶν στίχων, ποὺ τόσο ἀνόητα τοῦ εἶχε προλαέσει.

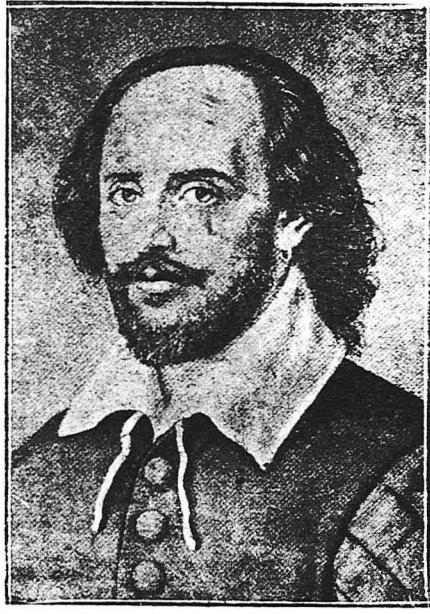
Ἐνα χρόνο μετὰ τὸ ἐπεισόδιο αὐτό, ὁ σερ Κόμπ ἀρρώστησε βαρεια. Ὅταν ἔνοιωσε πὸς τὸ τέλος του πλησίαζε, ἔγραψε μόνος του τὴν ἐπιτάφιο τοῦ ἐπιγραφοῦ. καὶ ἔπειτα πέθανε.

Ὅταν, ὄσπερα ἀπὸ λίγο καιρὸ, ὁ Σαίξπηρ θέλησε μὴ μὲρα νὰ ἐπισεμῆ ἀπὸ τοῦ μνημείο ποὺ εἶχαν ἀνεγερῆ ἀπάνω στὸν τάφο αὐτοῦ τοῦ τοκογλύφου, ὁ ποιητῆς διάβασε μὲ ἀπορία τὴν ἐξῆς ἐπιγραφή:

Ἐπισθθα κείται ὁ Ζάν ντὲ Κόμπ, ἰπποτής, ὁ ὁποῖος ἔκανε διάφορες διαβρῆς στὴν ἐνορία του, τοῦ Στράτφορντ. Μεταξὺ ἄλλων κληροδότησε τοὺς τόκους ἑκατὸ λίρῶν στερλινῶν γιὰ νὰ δινονται ὡς δάνειο σὲ δέκα πέπε φτωχοὺς ἔμπορους, κατὰ τριετία, μὲ τὴ συμφωνία, ὅτι θὰ ὑποχρεώνωνται οἱ ἔμποροι αὐτοὶ νὰ ἐπιστρέφουν τὸ ποσὸ ποὺ θὰ τοὺς δίνεται, στὸ τέλος τῆς τριετίας, μὲ τόκο πηνήτα σελλίνα τὸ χρόνο. Τὰ χρήματα αὐτὰ θὰ μοιράζονται στοὺς φτωχοὺς τοῦ Στράτφορντ».

—Ἄ! τὸν ἄθλιο! φώναξε ὁ Σαίξπηρ, σάν διάβασε τὸ ἐπιτύμβιο αὐτό. Ἐβάλε τὸς στίχοις μου εἰς πέδον!...

***
Ὁ Σαίξπηρ ἔζησε μερικὰ χρόνια κατὸ Στράτφορντ, ἔσουχα καὶ ἐντιχοσμένος μὲ τὴν οικογένειά του καὶ τοὺς φίλους του. Ἀλλ' ἡ κοπιώδης

Ὁ Σαίξπηρ

και πολιτάρχη ζωή του Λονδίνου, είχαν καταβάλει την υγεία του και σιγά-σιγά άρχισε να αισθάνεται ο ποιητής τα πρώτα συμπτώματα της σωματικής εξαντλήσεως, που ήταν περιορισμένο να τον οδηγήσει τόσο πρόωρα στον τάφο.

Η δυνάμεις του τον εγκατέλειψαν και πολύ γρήγορα ο ποιητής κατέλαβε πώς πλησίαζε το τέλος του.

Οι φίλοι του παρακολουθούσαν με λύπη την καθημερινή κατάπτωση της υγείας του. Ο Σαίξπηρ όμως περίμενε το μοιραίο τέλος με θαυμαστή ψυχραιμία, και ζήτησε να κάνει τη διαθήκη του. Ο άρρωστος δεν απορούσε πειν να σηραωθεί από το κρεβάτι του, το πνεύμα του όμως εξακολουθούσε να διατηρεί όλη τη διαύγειά του. "Αν κι' ο Σαίξπηρ δεν υπορούσε πειν να γράφει, τον ενθαρρύνει όμως να συζητήσει με τους φίλους του και τους συναδέλφους του, που πήγαιναν να τον συντροφεύουν, και να μιλάει για τα περασμένα καλά χρόνια. Για ν' αποδείξει δε στους φίλους του, πως το πνεύμα του διατηρούσε όλη τη διαύγειά του, τους έδειχνε τα λάβη που πήγαιναν στα έργα του.

— Σήμερα, έλεγε στους φίλους του, έχω είναι ο θεατής. Δεν μπορώ πειν να διορθώσω τα έργα μου, αλλά πώς υποδεικνύω τα σφάλματα που πρέπει να διορθωθούν...

Στη διαθήκη του ο Σαίξπηρ, μοίρασε την περιουσία του σε ίσα μερίδια μεταξύ της γυναίκας του και των τριών κοριτσιών του. Μόνο στην κόρη του, τη Σουζάννα, για την οποία έγραφε εξαιρετική αγάπη, ο Σαίξπηρ άφινε κάτι παραπάνω. "Ανάμεσα στα διάφορα ένθημα που άφινε σε συγγενείς και φίλους, η διαθήκη του Σαίξπηρ αναφέρει και το εξής:

«Στη γυναίκα μου κληροδοτώ το άραβο καφέτι κρέβεται μου, στο όποιο τόσο λίγο κοιμήθηκα, με τις φροντίδες του και τις φροντίδες του. Επίσης στην ίδια κληροδοτώ το άραβο άσημένο ρολόζι μου. Στον αδελφό Τόμας Κόμπ, τον αδελφό του εμπορίου τον όποιον τόσο άστοχα πείραξα με το σατυρικό επιτόμιο που του έκανα, κληροδοτώ το σπαθί μου, εις ένδειξιν ειρήνης».

Κατόπιν ο ποιητής άφινε διάφορα άλλα κληροδοτήματα σε διαφόρους φίλους του. Συγχρόνως δε ο Σαίξπηρ παρακάλεσε τους φίλους του, Χέμιντς, Μπιορνατι και Κόντελ, να αναλάβουν τη φροντίδα, ώστε τα έργα του να μη χαθούν. Πράγματι, οι φίλοι του ποιητού φρόντισαν, μετά το θάνατό του, να διορθώσουν και να τακτοποιήσουν τα άριστουργήματα της μεγάλης αυτής διανοίας, που θα μείνουν άθάνατα. Κι' έτσι το έργο του μεγάλου δραματιστού συγγράμειου δημοσιεύθηκε ολόκληρο, έξη χρόνια μετά τον θάνατο του ποιητού.

Στις 23 Απριλίου 1617, σε ηλικία πενήντα τριών ετών, ο Σαίξπηρ έβασε ήρεμα, περιποιημένος από την οικογένειά του και μερικούς φίλους του. "Ός την τελευταία του στιγμή, ο μεγάλος ποιητής διατήρησε τη διαύγεια του πνεύματός του. "Έγραψε ένα τελευταίο θέλημα, γεμάτο αγάπη, στην λαοφιλή κόρη του τη Σουζάννα, και με μια τελευταία προσοχή άπλωσε το χέρι του στη γυναίκα του που σιγόλαιγε κοντά στο προσκέφαλό του.

Ο διάσημος συγγραμμεύς έτάφη στην εκκλησία του Στράτφορντ και άπάνω στον τάφο του υπάρχει η εξής επιγραφή εις στίχους:

«Διαβάτη, μη προχωρείς και μη ποτώς το χώμα μου. Εδολογημένος όποιος σεβαστεί τον τάφο μου. Άλλοίμονο σ' εκείνον που ταραξεί την ήσυχία των νεκρών!»

ΑΠΟ ΤΟΝ ΞΕΝΟ ΤΥΠΟ

ΤΟ ΦΤΑΡΝΙΣΜΑ ΚΙ' ΟΙ ΑΕΡΟΠΟΡΟΙ

Γνωρίζετε τι αποφεύγουν οι αεροπόροι, όταν βρίσκονται ελάνω στα ύψη; Βέβαια, όχι. "Ε, λοιπόν, μάθετε το. Αποφεύγουν με κάθε τρόπο να... φταρνιστούν.

Μάλιστα, ο μικρός εκείνος πιασμός, ο τόσο ανιδνίνος στη γη, μπορεί να προκαλέσει τρομακτικές καταστροφές σ' έναν αεροπόρο, όταν πετάει σε ύψος 2000 και 4000 μέτρων πάνω από τη γη.

Ο λόγος είναι πολύ απλός. Το φταρνισμα, καθώς ξέρετε, προκαλεί «άκαριασθον πιασμόν της κεφαλής» — όπως λένε οι γιατροί — «κίνησιν άβούλητων των χειρών», σιετατόπαιν ολόκληρον του σώματος προς τα εμπρός ή πλάγιως».

Και μια μόνο από αυτές τις κινήσεις, άρκει για να κάνει ο αεροπόρος μια «στραβοτιμονιά», ν' αναποδογυρίσει το αεροπλάνο του και να πέσει να τσακιστεί στη γη...

"Ένας πιλότος έλεγε σχετιζώς σ' ένα φίλο του δημοσιογράφου:

— Εύχομαι στο Θεό να μη μου τύχη να φταρνιστώ, όταν βρίσκουμαι εκεί ψηλά. Το φταρνισμα στον αεροπόρο, είναι σφαίρα στην καρδιά!...

ΓΝΩΜΙΚΑ, ΣΚΕΨΕΙΣ, ΑΞΙΩΜΑΤΑ

ΓΙΑ ΤΗ ΓΥΝΑΙΚΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΕΡΩΤΑ

— Η οικειότης άνοσίζει τον έρωτα, ο σεβασμός τον νοστιμίζει.

Κα Ρε κ α μ ι έ
— Έκείνο που είναι τρομερό για τις τίμες γυναίκες, είναι ότι ή κατογκλωσσιά, μη υποφώντας να διέη τη διαγωγή τους, ξεσπάει στη μορφή τους. Μ λ α λ ζ ά κ

— Η μιζήδες άποσείξ ζινάβουν τον έρωτα, ή μεγάλες τον σβένουν.

Μ ι ρ α μ λ ω
— Είναι δύσκολη πάντα επεξεύριση για μια γυναίκα να μεταβάλη μια παλιά φίλη σε καινούργιο έρωτα. Κινδυνεύει να βοη τον έρωτα λιγότερο θεού άπ' όσο τροφεύη ήταν ή φίλια.

Ο ύ γ κ ω
— Να σπένουν τον έρωτα, να ο ύριστος προσορισός κάθε καλλιτέχνη.

Α λ έ ξ α ν δ ρ ο ς Μ ε ρ σ ο ς
— Δεν δανείζω ποτέ σε γυναίκα! Έλεγε κάποιος στην φίλη του.

— Βλάκα, όταν δανείξη κανείς σε μια γυναίκα, πάντα σ' άντρα χροστάει.

Β ο λ τ α ι ρ ο ς
— Η γυναίκα ψεύδεται φραστώτε' από τον άνδρα. Αυτό είναι μισο-νέκτηρα, μη και προσόν.

Ζ ά ν Μ ο ρ ε ά ς

— Μια γυναίκα συγχροεί εύκολότερα την υπερβολική βαναυσότητα, παρά την υπερβολική λεπτότητα. Ού της κατογκωγή λιγότερο ένα ξυλοκόπημα από ένα μάθημα λεπτότητας.

Ρ ι σ σ ε λ ι έ

— Μια γυναίκα ό,τι κι' αν είναι, είναι πάντα μια θεά προστάτις των φιλοκασιμένων και των τιμοσημένων.

Κ ρ ο ί α ν τ έ Σ τ α ε λ .

— Η γυναίκες δεν έχουν γενικές ιδέες, δεν νοιώθουν από πολιτική, ούτε από φιλοσοφία. Αυτό είναι' άλήθεια. Η Ψιλασμένη άνοσηία είναι προσόνιο των άνδρων. Η γυναίκες, όταν λέν άνοσηίες, μιλούν τουλάχιστο γι' άσημαντα πράγματα...

Λ α μ α ρ τ ι ν ο ς

— Η γυναίκες αξίζουν περισσότερο από τους άνδρες, γιατί άφοσιώνονται περισσότερο στην εύτυχία του πλησίον.

Κ ρ ο ί α ν τ έ Π ο ρ τ ι ε

— Όταν κανείς λέει πως ή γυναίκες είναι πολύ καλύτερες από τους άνδρες, έχει πάντα στο νο του τον Ναπολέοντα, τον Κολόμβο, ή τον φαυτό του...

Κ ρ ο ί α Ρ ε κ α μ ι έ

— Κάθε γάτα και κάθε γυναίκα, ζοη κι' αν είναι ή εύγένεια των τρόπων τους, ή γλυκιά της ματιάς τους, ή χάρη και ή νοστιμάδα των χαδιών τους, έχουν λίγη-πολύ θηρωδία στην ψυχή που τη μεταρίζει λίγο-πολύ ή ηθονοσθήει τους.

Σ ά ρ λ Α ε μ ε λ .

— Σ' ένα ραγτερό ό,τι αξίζει περισσότερο είναι πάντα ή άναουή.

Β ο λ τ α ι ρ ο ς

— Η γυναίκα είναι ένα πράγμα που ντύνεται αγιαστέ και γδύνεται.

Α λ φ ο υ ς ν τ ' Α ρ α γ κ ο ν

— Παιτού έρωστειμένιο! Κι' όμως πόσο λίγος έρωτας!...

Μ υ ρ σ ο έ

— Η γυναίκες έχουν πολλή φαντασία κι' αισθηματιζότητα, γι' αυτό δεν είναι και πολύ λογικές.

Κ ρ ο ί α Ν τ ρ ε φ ά ν

— Η έρωτικέξ ιστορίες ένδιαφέρουν και τους πιο ψυχρούς άνδρούτους, που περιμένουν να Ξαναεσταθούν άπ' αυτές.

Ρ ο υ σ σ ο ω

— Τα έρωτικά μυστικά είναι εκείνο που συγχροεί τη φίλια μεταξύ των κοριτσιών.

Ν τ ε Β ι ς ε

— Για να ζήσει κανείς μια γυναίκα, δεν χρειάζεται ούτε πρπει να μελετήσει αυτήν, αλλά τον τελευταίο έρωσθή της και τις τρέλλες που τον έσπρωξε να ζήσει.

Ο ύ γ κ ω

— Δεν ύπάρχει μεγαλύτερη ζουτανάρα για ένα σύζυγο, από το να μιλάει στην φιλενάδα του για τη γυναίκα του, όταν είναι τίμια, και στη γυναίκα του για την φιλενάδα του, όταν είναι ώραία.

Μ λ α λ ζ ά κ

— Η γυναίκες γενικά αγαπούνε πιο πολύ τη βορροβόδη θάλασσα από το σιωπηλό βοινό, δεν νοιώθουν το άπειρο παρά μόνο αν τους μιλά.

Μ υ ρ σ ο έ

— Το πνεύμα ζητά, μη ή καρδιά βρίσκει.

Γ ε ω ρ γ ί α Σ ά ν δ η

— Κι' ή άσημότερες γυναίκες άξ μην ά-πελιζούνται ποτέ. Στον κόσμο αυτόν μια γυναίκα βγάει τύνοια δημοφης, με πολλά άλλα πράγματα, εκτός από τη μορφή της.

Λ α μ α ρ τ ι ν ο ς

— Η γυναίκα είναι όποις ή ύγεια. Έκτιμούμε την άξία της, μόνο ίμια τη χάσση.

Γ ε ω ρ γ ί α Σ ά ν δ η